

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών»

COM(2010) 791 τελικό — 2011/0001 (COD)

(2011/C 218/12)

Εισηγητής: **ο κ. HERNÁNDEZ BATALLER**

Στις 19 Ιανουαρίου 2001, και σύμφωνα με το άρθρο 114 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την προστασία των καταναλωτών

COM(2011) 791 τελικό — 2011/0001 (COD).

Το ειδικευμένο τμήμα «Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση», στο οποίο ανατέθηκαν οι σχετικές προπαρασκευαστικές εργασίες, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 5 Απριλίου 2011.

Κατά την 471η σύνοδο ολομέλειας, της 4ης και 5ης Μαΐου 2011 (συνεδρίαση της 5ης Μαΐου), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε την ακόλουθη γνωμοδότηση με 104 ψήφους υπέρ, 13 κατά και 4 αποχές.

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την πρόταση της Επιτροπής και επικροτεί την πρόθεσή της να προσδώσει στην νομοθεσία της Ένωσης μεγαλύτερη σαφήνεια, νομική βεβαιότητα και ασφάλεια δικαίου.

1.2 Ωστόσο, η ΕΟΚΕ εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι η προτεινόμενη αναθεώρηση έχει τόσο ισχνό περιεχόμενο και δεν καλύπτει όλες τις πτυχές του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 οι οποίες, βάσει της εμπειρίας που έχει αντληθεί από την έναρξη της ισχύος του, έχει αποδειχθεί ότι χρειάζονται τροποποίηση.

1.3 Η ΕΟΚΕ ζητά από την Επιτροπή, όταν προβεί στην προσεχή αναθεώρηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004, να λάβει υπόψη τις προτάσεις που εκτίθενται στο παρόν έγγραφο για τη βελτίωση της σημερινής συνεργασίας μεταξύ αρχών προστασίας των καταναλωτών.

2. Ιστορικό

2.1 Η ΕΟΚΕ είχε ήδη τοποθετηθεί υπέρ της πρότασης ⁽¹⁾ κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004, παρότι εξέφρασε τη λύπη της για ορισμένες ελλείψεις, οι οποίες απέβαιναν, ειδικότερα, εις βάρος του προτεινόμενου συστήματος αμοιβαίας συνδρομής και του προβλεπόμενου συστήματος αμοιβαιότητας, και οι οποίες θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε καταστάσεις δυσμενείς για τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

2.2 Στις 27 Οκτωβρίου 2004, υιοθετήθηκε ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 ⁽²⁾ σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την επιβολή της νομοθεσίας για την

προστασία των καταναλωτών, σύμφωνα με τους βασικούς όρους που προβλέπονταν στη σχετική πρόταση.

3. Έκθεση εφαρμογής

3.1 Στις 2 Ιουλίου 2009, η Επιτροπή δημοσίευσε έκθεση περί της εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 ⁽³⁾. Στην έκθεση αυτή εξετάζονται το θεσμικό πλαίσιο και το πλαίσιο επιβολής της νομοθεσίας όσον αφορά τη συγκρότηση του δικτύου, τη λειτουργία του δικτύου αυτή καθαυτή, καθώς και το πλαίσιο της συνεργασίας. Η ΕΟΚΕ, σε σχετική γνωμοδότηση ⁽⁴⁾, έχει ήδη εκφράσει τη λύπη της για το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν ζήτησε τη γνώμη της σχετικά με την έκθεση περί της εφαρμογής του κανονισμού.

3.2 Συμπερασματικά, η Επιτροπή πιστεύει ότι το δίκτυο δεν έχει ακόμη αναπτύξει πλήρως το δυναμικό του, και παρατηρεί ότι θα πρέπει να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του χάρη σε μια δέσμη μέτρων στα οποία, την κατάλληλη στιγμή, θα πρέπει επίσης να συμπεριληφθεί η αναθεώρηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 ως προς τις πτυχές που αφορούν: τους κανόνες εφαρμογής, την υιοθέτηση ετήσιου σχεδίου δράσης για την επιβολή της νομοθεσίας, τις κοινές δραστηριότητες όπως οι «σαρώσεις», την προώθηση μιας ενιαίας ερμηνείας της νομοθεσίας της ΕΕ ή τον ορισμό της για τη βελτίωση της προβολής του δικτύου.

4. Πρόταση της Επιτροπής

4.1 Στις 3 Ιανουαρίου 2011, η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση τροποποίησης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004, με την οποία προτίθεται να προσαρμόσει το περιεχόμενο του παραρτήματος του κανονισμού σχετικά με τη συνεργασία σε θέματα προστασίας των καταναλωτών, ώστε να αντικατοπτρίζει τις πρόσφατες νομοθετικές εξελίξεις σε θέματα προστασίας των καταναλωτών.

⁽¹⁾ ΕΕ C 108 της 30.4.2004, σ. 86.

⁽²⁾ ΕΕ L 364 της 9.12.2004, σ. 1.

⁽³⁾ COM(2009) 336 τελικό.

⁽⁴⁾ ΕΕ C 18 της 19.1.2011, σ. 100.

4.2 Η προσαρμογή του παραρτήματος στα σημερινά δεδομένα αφορά την απόσυρση από το παράρτημα αυτό της νομοθεσίας που δεν αφορά τη συνεργασία σε θέματα προστασίας των καταναλωτών μεταξύ των εθνικών αρχών επιβολής αυτής της νομοθεσίας, καθώς και την ενημέρωση των παραπομπών στην μη ισχύουσα πλέον νομοθεσία με την αντικατάστασή τους από παραπομπές στην νέα νομοθεσία περί προστασίας των καταναλωτών.

4.3 Αυτό συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, την κατάργηση ορισμένων παραπομπών (όπως η παραπομπή στην οδηγία για την παραπλανητική και τη συγκριτική διαφήμιση) ⁽⁵⁾ ή την αντικατάσταση άλλων (όπως στην περίπτωση των οδηγιών για την καταναλωτική πίστωση, για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων ή, ακόμη, για τη χρονομεριστική μίσθωση).

5. Γενικές παρατηρήσεις

5.1 Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για την πρόταση της Επιτροπής, καθώς πιστεύει ότι η σαφήνεια στη διατύπωση των νομικών κανόνων της Ένωσης οδηγεί σε μεγαλύτερη νομική βεβαιότητα και ασφάλεια δικαίου για όλους τους πολίτες. Η ΕΟΚΕ εκφράζει επίσης την ανησυχία της για την κατάσταση των αυτοαπασχολούμενων και των μικρών επιχειρήσεων που είναι παρόμοια με αυτήν που υφίστανται οι καταναλωτές απέναντι στις μεγάλες επιχειρήσεις, ιδίως όσον αφορά τους δικτυακούς οικονομικούς κλάδους.

5.2 Η ΕΟΚΕ στηρίζει, ακόμη μία φορά, την Επιτροπή, προκειμένου να προωθήσει με συνεκτικό τρόπο τη διοικητική αυτή συνεργασία που κρίνεται απαραίτητη για την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, και αναγνωρίζει τις προσπάθειες που έχει καταβάλει η Επιτροπή υπέρ της διαφάνειας με την υιοθέτηση της σύστασης της 1ης Μαρτίου 2011, όπου εκτίθενται «κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή των κανόνων προστασίας των δεδομένων στο σύστημα συνεργασίας για την προστασία των καταναλωτών» ⁽⁶⁾.

5.3 Εντούτοις, η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι η πρόταση είναι υπερβολικά μετριοπαθής και παραλείπει να εξετάσει πολλά από τα ζητήματα που εκκρεμούν όσον αφορά τη συνεργασία μεταξύ αρχών προστασίας των καταναλωτών. Η Επιτροπή δεν εξετάζει καν τα ζητήματα που είχε χαρακτηρίσει ως ανεπάρκειες στην έκθεση εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004.

5.3.1 Κατά τη γνώμη της ΕΟΚΕ, θα έπρεπε να εξετάζονται, στην πρόταση τροποποίησης, ορισμένα από τα ακόλουθα ζητήματα:

5.4 Συστηματική επιτήρηση της αγοράς

5.4.1 Η εκτέλεση αρμοδιοτήτων επιτήρησης και ελέγχου των αγαθών και υπηρεσιών που διέπονται από κοινοτική νομοθεσία απαιτεί κοινό και σχολαστικό σχεδιασμό κατά τον προγραμματισμό, ως προς τον χρόνο αλλά και ως προς το περιεχόμενο, των δράσεων που πρέπει να αναπτύξουν σε κάθε περίπτωση οι αρχές προστασίας των καταναλωτών των κρατών μελών. Κρίνεται σκόπιμο να θεσπιστούν ισοδύναμοι μηχανισμοί παρακολούθησης, ώστε να εξασφαλίζεται η τήρηση των υπερεθνικών διατάξεων, μέσω συστηματικών εκστρατειών επιτήρησης της αγοράς που θα καθιστούν δυνατή ανά πάσα στιγμή τη διατήρηση υψηλού και ενιαίου επιπέδου προστασίας των καταναλωτών στο χώρο της ενιαίας αγοράς.

⁽⁵⁾ Η οδηγία 2006/114/ΕΚ επιδιώκει την προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών μόνο όσον αφορά τη συγκριτική διαφήμιση. Στο παράρτημα του Κανονισμού θα συμπεριληφθεί επίσης αναφορά στα σχετικά άρθρα της εν λόγω οδηγίας.

⁽⁶⁾ ΕΕ L 57 της 2.3.2011, σ. 44.

5.4.2 Ο ετήσιος συντονισμός των δραστηριοτήτων ελέγχου, ιδίως όσον αφορά τους κανόνες οριζόντιου χαρακτήρα, θα μπορούσε να συμπληρώνεται με πρωτοβουλίες ενημέρωσης και έρευνας αγοράς μέσω των συστηματικών απολογισμών, που θα τυποποιούσαν τις «σαρώσεις», οι οποίες σήμερα διενεργούνται συγκυριακά.

5.5 Διαδικασία επιβολής κυρώσεων

5.5.1 Για την αποφυγή «επίπτωσης των συνόρων», κατά την εφαρμογή κατασταλτικών μέτρων στις περιπτώσεις παραβίασης της ισχύουσας κοινοτικής νομοθεσίας θα πρέπει να εξεταστεί η δυνατότητα ελάχιστης εναρμόνισης των κοινών κριτηρίων της διαδικασίας επιβολής κυρώσεων και των ίδιων των κυρώσεων που επιβάλλουν οι αρχές προστασίας των καταναλωτών, προκειμένου να επιτευχθεί όμοια αποτελεσματικότητα και όμοιες εγγυήσεις κατά την κίνηση και τη διεκπεραίωση παρεμφερών διαδικασιών για όμοιες παραβάσεις.

5.6 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι οι αποκλίσεις ως προς θεμελιώδεις πτυχές των καθεστώτων επιβολής κυρώσεων μπορεί να οδηγήσουν σε παραβίαση των διατάξεων της ΕΕ, να θέσουν σε σοβαρό κίνδυνο την προστασία των καταναλωτών και τον ενιαίο χαρακτήρα της αγοράς, να προκαλέσουν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά και, τελικά, να υπονομεύσουν την εμπιστοσύνη των καταναλωτών.

5.7 Η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι η εμβάθυνση της σύγκλισης και η αύξηση της αυστηρότητας των καθεστώτων επιβολής κυρώσεων είναι αναγκαίες για την αποτροπή του κινδύνου δυσλειτουργίας της ενιαίας αγοράς. Προτείνει προς τούτο τη θέσπιση ενός ελάχιστου συνόλου κοινών κριτηρίων για μια ελάχιστη προσέγγιση των εθνικών συστημάτων κυρώσεων, που θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν:

- κατάλληλες μορφές διοικητικών κυρώσεων σε περίπτωση παραβίασης βασικών διατάξεων·
- δημοσίευση των σοβαρών κυρώσεων·
- επιβολή αρκετά υψηλών διοικητικών προστίμων αναλόγως της παραβίασης που έλαβε χώρα·
- κριτήρια που πρέπει να συνυπολογίζονται κατά την επιβολή των κυρώσεων·
- κυρώσεις σε συνάρτηση με τα φυσικά ή τα νομικά πρόσωπα·
- πιθανή θέσπιση ποινικών κυρώσεων για τις σοβαρότερες παραβάσεις·
- κατάλληλους μηχανισμούς στήριξης για την αποτελεσματική επιβολή των κυρώσεων.

5.8 Παρακολούθηση της ποιότητας αγαθών και υπηρεσιών

5.8.1 Όσον αφορά την ανάπτυξη της προαναφερόμενης πρωτοβουλίας «Συστηματική επιτήρηση της αγοράς», μία ειδική περίπτωση συνίσταται στη μεθοδολογία παρακολούθησης αγαθών και υπηρεσιών και στον κατάλληλο αναλυτικό προσδιορισμό βάσει του οποίου εξακριβώνεται η τήρηση των αντίστοιχων κανόνων και οι πληροφορίες που αυτοί πιστοποιούν, ειδικότερα δε η πρόληψη και η εξασφάλιση της ποιότητας που τους χαρακτηρίζει.

5.8.2 Το ζητούμενο είναι να θεσπιστεί μια κοινή διαδικασία για την παρακολούθηση, η οποία να καταλήγει σε μεθοδολογική σύγκλιση της πρακτικής αυτής, καθώς και να σχεδιαστεί ένας διεθνικός προγραμματισμός, που θα επεκτείνει το φάσμα της παρακολούθησης με όσο το δυνατόν αποδοτικότερη χρήση των πόρων που διαθέτει η κάθε συμμετέχουσα αρχή, έτσι ώστε να αποτρέπονται επικαλύψεις που θα μπορούσαν να προκαλέσουν ανεπιθύμητες διαφορές πίεσης στο ζήτημα αυτό.

5.8.3 Εκτός από τα ενιαία κριτήρια δράσης ως προς την επιλογή των προϊόντων που θα παρακολουθούνται, πρέπει επίσης να καθορίζονται στην κοινή διαδικασία οι πτυχές που αφορούν τον εντοπισμό των δειγμάτων, την τυποποίηση των εγγράφων, τη διενέργεια των αρχικών, των συγκριτικών και των οριστικών αναλυτικών δοκιμών, καθώς και όλα τα άλλα θέματα που δεν προβλέπονται στους κανόνες ποιότητας ή σε οιαδήποτε άλλη σχετική νομοθεσία.

5.9 Η αναγκαιότητα της πρωτοβουλίας αυτής είναι προφανής σε μια παγκοσμιοποιημένη αγορά, όπου το διασυνοριακό εμπόριο αποτελεί, όλο και περισσότερο, τον συνήθη κανόνα κατά τις αναζητήσεις των καταναλωτών προς ικανοποίηση των καταναλωτικών τους επιθυμιών και αναγκών.

5.10 **Ασφάλεια των προϊόντων.** Παρά το γεγονός ότι πρόκειται συνήθως για τον κατ' εξοχήν τομέα συνεργασίας και ότι, κατά συνέπεια, εμφανίζει μεγαλύτερο βαθμό αρμονικής ανάπτυξης, η συνεργασία στον τομέα αυτόν παρουσιάζει ακόμη ορισμένες ελλείψεις που δεν καλύπτονται από το σύστημα ταχείας ανταλλαγής πληροφοριών, το κοινώς καλούμενο «δίκτυο έγκαιρης προειδοποίησης», το οποίο εξάλλου θα μπορούσε να βελτιωθεί συμπληρωματικά με την καθιέρωση μηχανισμών και μέσων σχετικών με την αντίληψη, τη διαχείριση και την κοινοποίηση κινδύνων, όπως ακριβώς προβλέπεται για τους κινδύνους που αφορούν τρόφιμα.

5.10.1 Συγκεκριμένα, η τακτική εκπόνηση ενός Ευρωβαρομέτρου για τη μελέτη της αντίληψης που διαμορφώνουν οι καταναλωτές σχετικά με τον κίνδυνο που παρουσιάζουν ορισμένα μη εξετασμένα προϊόντα θα αποτελούσε ασφαλώς πλεονέκτημα για την εξέταση και άλλων σχετικών πτυχών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν την ενημέρωση και εκπαίδευση των πολιτών σε θέματα κατανάλωσης.

5.10.2 Άλλο μέτρο που θα μπορούσε να προταθεί στον τομέα αυτόν, προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των υφιστάμενων δικτύων προειδοποίησης, είναι η συνένωση όλων αυτών των δικτύων ώστε να δημιουργηθεί ένα ενιαίο εργαλείο που θα ευνοεί τη διαλειτουργικότητα, δηλαδή την ανταλλαγή πληροφοριών ανεξάρτητα από την προέλευση και τις πηγές, τόσο της σιτοκομίας όσο και των αρμόδιων διαχειριστικών οργάνων (υγειονομικών, αγρο-διατροφικών, καταναλωτικών, φορολογικών κλπ.).

5.11 **Συνυπολογισμός δεοντολογικών και περιβαλλοντικών κριτηρίων για τη χορήγηση άδειας διάθεσης στην αγορά αγαθών και υπηρεσιών.** Πολύ ενδιαφέρουσα, αλλά και απαραίτητη, φαίνεται η επέκταση των διαδικασιών που αφορούν την προαναφερόμενη κοινοποίηση προειδοποιήσεων, ώστε να καλύπτει και προϊόντα που πρέπει να αποσυρθούν από την αγορά για οικολογικούς, δεοντολογικούς ή άλλου είδους λόγους που αφορούν επιχειρηματικές πρακτικές που θίγουν την αξιοπρέπεια των προσώπων ή το περιβάλλον στο οποίο αναπτύσσονται σύμφωνα με τις παραβιάσεις που προβλέπονται στις συμβάσεις της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, την υποβάθμιση του περιβάλλοντος ή την εξάντληση των φυσικών πόρων, τόσο κατά τα στάδια της παραγωγής και της διανομής όσο και της εμπορίας και της παροχής των αντίστοιχων αγαθών και υπηρεσιών.

5.11.1 Ιδιαίτερα κρίσιμη, στα πλαίσια της μετεγκατάστασης της κατασκευής και της μεταποίησης, είναι η άγνοια, εκ μέρους των καταναλωτών, σημαντικών πληροφοριών σχετικά με την προέλευση των προϊόντων: πού και πώς παράγεται και διανέμεται ένα προϊόν, καθώς και ο οικονομικός και κοινωνικός του αντίκτυπος στην κοινωνία όπου παράγεται ή κατασκευάζεται. Προς τούτο οι καταναλωτές πρέπει να διαθέτουν, στο μέτρο του δυνατού, πληροφόρηση μέσω ιστοσελίδων ή άλλων μέσων σχετικά με τα ζητήματα αυτά, καθώς και πληροφορίες που θα τους επιτρέπουν να μη συμβάλουν άθελά τους στην κατανάλωση προϊόντων που προέρχονται από παράνομες πρακτικές. Πρέπει επίσης να συνηγορούν στοιχεία που θα επιτρέπουν στους καταναλωτές να συνυπολογίζουν και άλλα κριτήρια κατά την απόφαση αγοράς, πέρα από τα συμβατικά κριτήρια εγγυημένης ποιότητας και τιμής, ούτως ώστε η καταναλωτική τους δραστηριότητα να μην συμβάλλει παρά τη θέλησή τους στη διαιώνιση παράνομων πρακτικών που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με το συγκεκριμένο προϊόν και που, ασφαλώς, εάν είχαν την κατάλληλη πληροφόρηση, θα τους είχαν αποτρέψει από τη συγκεκριμένη επιλογή.

5.11.2 Το δικαίωμα του καταναλωτή να έχει πρόσβαση σε πλήρη πληροφόρηση σχετικά με τα αγαθά που του προσφέρονται, αυτό που θα μπορούσε να ονομαστεί «κοινωνική ιχνηλασιμότητα των προϊόντων», σχετίζεται τόσο με την προστασία του ανταγωνισμού όσο και με την πραγματική ενίσχυση της δύναμης των καταναλωτών και του ρόλου τους στην αγορά, μέσα από τις επιλογές στις οποίες προβαίνουν ελεύθερα όταν λαμβάνουν μια αγοραστική απόφαση (η κάθε αγορά ισοδυναμεί με ψήφο).

5.12 **Πρώθηση των ορθών επιχειρηματικών πρακτικών στο πεδίο της υπεύθυνης κατανάλωσης**

5.12.1 Η σημασία και οι προεκτάσεις που αποκτούν, όλο και περισσότερο, τα προγράμματα κοινωνικής ευθύνης των επιχειρήσεων απαιτούν πρωταγωνιστικό ρόλο των πολιτικών ανταγωνισμού στο ζήτημα αυτό, καθώς και συμβουλευτική συνδρομή των καταναλωτών στα μηνύματα κοινωνικής ευθύνης.

5.12.2 Επιπλέον, η υιοθέτηση κοινών κριτηρίων και πολιτικών πρώτης ύλης όσον αφορά τον έλεγχο των προγραμμάτων κοινωνικής ευθύνης των διασυνοριακών επιχειρήσεων ως προς την επίδρασή τους στους καταναλωτές και τους χρήστες σε υπερεθνική κλίμακα, θα πρέπει να συμπληρωθεί με πειστικούς μηχανισμούς αναγνώρισης ορθών πρακτικών, όπως η αυτορρύθμιση, οι κώδικες συμπεριφοράς, τα διακριτικά σήματα ποιότητας και οποιαδήποτε άλλη προαιρετική πρωτοβουλία αποβλέπει στη σύγκλιση των εκατέρωθεν συμφερόντων.

5.12.3 Εξάλλου, οι δράσεις αυτές αυξάνουν την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων μέσα σε μια αγορά δίκαιου ανταγωνισμού, που μπορεί να ανατροφοδοτείται εποικοδομητικά και να δημιουργεί πλεονεκτήματα για όλες τις συνιστώσες της (παραγωγούς, διανομείς, καταναλωτές), μέσα από συνέργειες που καθιστούν σαφές ότι οι ανταγωνισμοί δεν είναι αναπόφευκτοι, ιδίως σε ένα περιβάλλον αμοιβαιότητας ως προς την άσκηση των διαφόρων δραστηριοτήτων και αναγνώρισης, εκ μέρους καταναλωτών και χρηστών, της προτιθέμενης αξίας που αυτό προσφέρει.

5.12.4 Στην πρωτοβουλία αυτή, θα πρέπει επίσης να ληφθούν ιδιαίτερως υπόψη θέματα αγρο-οικολογίας, δικαίου εμπορίου, υπεύθυνης κατανάλωσης, επισιτιστικής κυριαρχίας κλπ., καθώς και άλλες πτυχές που αποκτούν καίρια σημασία, όπως αυτές που σχετίζονται με τους γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς.

5.13 Συλλογικές αγωγές

5.14 Οι συλλογικές αγωγές παραλείψεως διέπονται από κοινοτική ρύθμιση, σε αντίθεση με τις συλλογικές αγωγές αποζημιώσεως, για τις οποίες η ΕΟΚΕ έχει επανειλημμένως τονίσει ότι είναι σκόπιμη η θέσπιση εναρμονισμένου κοινοτικού πλαισίου που να περιλαμβάνει και τη δυνατότητα απαίτησης για ζημιές ευτελούς αξίας.

5.15 Σε περίπτωση σοβαρών παραβάσεων, η δήμευση των αθέμιτων κερδών από διάπραξη παραβάσεων και οι αποζημιώσεις με χαρακτήρα κυρώσεως θα πρέπει να προβλεφθούν ως μέτρα συμπληρωματικά των κυρώσεων που θα επιβάλλονται από τις αρχές, ενώ τα σχετικά έσοδα, όπως έχει επανειλημμένως υποστηρίξει η ΕΟΚΕ⁽⁷⁾, θα πρέπει να τροφοδοτούν ένα «Ταμείο αρωγής για συλλογικές προσφυγές», το οποίο θα διευκολύνει την άσκηση συλλογικών αγωγών αποζημιώσεως εκ μέρους των ενώσεων καταναλωτών. Παράλληλα, οι οργανώσεις καταναλωτών και οι αρχές θα πρέπει επίσης να συνεισφέρουν οικονομικά στο εν λόγω ταμείο. Επί του προκειμένου, η ΕΟΚΕ⁽⁸⁾ υπενθυμίζει στην Επιτροπή ότι απαιτείται η θέσπιση εναρμονιστικής υπερεθνικής νομοθεσίας για τις συλλογικές αγωγές, ώστε να επιτευχθεί υψηλό επίπεδο προστασίας των οικονομικών συμφερόντων των καταναλωτών.

5.16 Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει ότι πρέπει να συμπεριληφθεί στις διατάξεις του κανονισμού η ενίσχυση της συνεργασίας των αρχών με τις ενώσεις καταναλωτών και η δυνατότητα της αρμόδιας εθνικής αρχής να αναθέτει σε «άλλους φορείς» την παύση ή την απαγόρευση ενδοκοινοτικών παραβάσεων.

5.17 Εναλλακτικοί μηχανισμοί επίλυσης διαφορών

5.17.1 Η Επιτροπή έχει δημοσιεύσει έγγραφο διαβούλευσης «σχετικά με τη χρήση της εναλλακτικής επίλυσης διαφορών (ΕΕΔ)

για τη ρύθμιση διαφορών που σχετίζονται με εμπορικές συναλλαγές και πρακτικές στην Ευρωπαϊκή Ένωση», για το οποίο δεν ζητήθηκε η γνώμη της ΕΟΚΕ. Η ΕΟΚΕ αναμένει με ενδιαφέρον την πρόταση της Επιτροπής προκειμένου να τοποθετηθεί, για άλλη μία φορά, επί των συμπληρωματικών αυτών συστημάτων πρόσβασης σε αποτελεσματική ένδικη προστασία.

5.17.2 Προς τον σκοπό αυτό, προκειμένου να αυξηθεί η εμπιστοσύνη των καταναλωτών, θα πρέπει να μελετηθεί η δυνατότητα καθιέρωσης κοινοτικού διακριτικού σήματος για τις εγκαταστάσεις ή επιχειρήσεις που προσχωρούν στα εν λόγω συστήματα.

5.18 Δίκτυα και κόμβοι πόρων

5.18.1 Είναι σκόπιμο να προωθηθούν οι ευρωπαϊκοί κόμβοι μέσω της θέσπισης μέτρων ανάπτυξης των υφιστάμενων δικτύων συνεργασίας, με στόχο την προώθηση της ενημέρωσης, κατάρτισης και εκπαίδευσης των καταναλωτών (για παράδειγμα, ευρωπαϊκά κέντρα καταναλωτών, εκδόσεις, προγράμματα και σχέδια κλπ.).

5.19 **Ιχνηλασιμότητα των τιμών.** Σε μία ενιαία αγορά όπου οι καταναλωτές αντιμετωπίζουν τις ίδιες ανησυχίες και προβλήματα, και η παγκοσμιοποίηση της οποίας δυσχεραίνει την πρόσβαση σε ακριβείς πληροφορίες, αφενός, ενώ, αφετέρου, καθιστά αδιαφανή τη διαμόρφωση των τιμών των αγαθών, κρίνεται σκόπιμο να θεσπιστεί μια μέθοδος ιχνηλασιμότητας των τιμών για βασικά παρόμοια προϊόντα, ώστε να αποκτήσει μεγαλύτερη συνοχή η ενιαία αγορά, εις όφελος των καταναλωτών και χρηστών, και ειδικότερα μεγαλύτερη διαφάνεια, γεγονός που θα ανανεώσει την εμπιστοσύνη τους, η οποία και αποτελεί ισχυρό δείκτη υγιούς οικονομίας σε έναν συγκεκριμένο τόπο, στην προκειμένη περίπτωση την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βρυξέλλες, 5 Μαΐου 2011.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Staffan NILSSON

⁽⁷⁾ ΕΕ C 162, της 25.6.2008, σ. 1 και ΕΕ C 175, της 28.7.2009, σ. 20

⁽⁸⁾ ΕΕ C 324, της 30.12.2006, σ.1.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

στη Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

- A) Το ακόλουθο σημείο της γνωμοδότησης του τμήματος τροποποιήθηκε καθώς η Ολομέλεια ενέκρινε σχετική τροπολογία, ωστόσο έλαβε περισσότερες από το ένα τέταρτο των ψήφων (άρθρο 54, εδάφιο 4, του Εσωτερικού Κανονισμού):

«5.7 Η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι η εμβάθυνση της σύγκλισης και η αύξηση της αυστηρότητας των καθεστώτων επιβολής κυρώσεων είναι αναγκαίες για την αποτροπή του κινδύνου δυσλειτουργίας της ενιαίας αγοράς. Προτείνει προς τούτο τη θέσπιση ενός ελάχιστου συνόλου κοινών κριτηρίων για μια ελάχιστη προσέγγιση των εθνικών συστημάτων κυρώσεων, που θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν:

- κατάλληλες μορφές διοικητικών κυρώσεων σε περίπτωση παραβίασης βασικών διατάξεων·
- δημοσίευση των κυρώσεων·
- επιβολή αρκετά υψηλών διοικητικών προστίμων·
- κυρώσεις σε συνάρτηση με τα φυσικά ή τα νομικά πρόσωπα·
- κριτήρια που πρέπει να συνυπολογίζονται κατά την επιβολή των κυρώσεων·
- πιθανή θέσπιση ποινικών κυρώσεων για τις σοβαρότερες παραβάσεις·
- κατάλληλους μηχανισμούς στήριξης για την αποτελεσματική επιβολή των κυρώσεων.»

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας για την τροπολογία:

Ψήφοι υπέρ: 82
 Ψήφοι κατά: 44
 Αποχές: 10

- B) Οι ακόλουθες τροπολογίες, που έλαβαν τουλάχιστον το ένα τέταρτο των ψήφων, απορρίφθηκαν στη διάρκεια της συζήτησης (άρθρο 54, εδάφιο 3, του Εσωτερικού Κανονισμού):

Σημείο 5.11.2

~~«5.11.2 Το δικαίωμα του καταναλωτή να έχει πρόσβαση σε πλήρη πληροφόρηση σχετικά με τα αγαθά που του προσφέρονται, αυτό που θα μπορούσε να ονομαστεί “κοινωνική χρηλασιμότητα των προϊόντων”, σχετίζεται τόσο με την προστασία του ανταγωνισμού όσο και με την πραγματική ενίσχυση της δύναμης των καταναλωτών και του ρόλου τους στην αγορά, μέσα από τις επιλογές στις οποίες προβαίνουν ελεύθερα όταν λαμβάνουν μια αγοραστική απόφαση (η κάθε αγορά ισοδυναμεί με ψήφο).»~~

Αιτιολογία

Στην πράξη είναι ανέφικτη η αναγραφή όλων των απαιτούμενων πληροφοριών στην ετικέτα του προϊόντος, ιδίως για τις ΜμΕ. Κάτι τέτοιο θα επιφέρει μια πρόσθετη (διοικητική) επιβάρυνση για τις ΜμΕ που παράγουν και διανέμουν προϊόντα και υπηρεσίες, θα προκαλέσει ανταγωνιστικό μειονέκτημα αλλά και προβλήματα κατά την εισαγωγή προϊόντων από τρίτες χώρες.

Εκτός αυτού, διαθέτουν οι οργανώσεις των καταναλωτών ήδη μελέτες σχετικά με τη χρήση των πληροφοριών αυτών από τους καταναλωτές και την προθυμία των καταναλωτών να καταβάλουν το πρόσθετο κόστος που συνεπάγεται η παροχή αυτών των πληροφοριών

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας:

Ψήφοι υπέρ: 45
 Ψήφοι κατά: 75
 Αποχές: 4

Σημείο 5.16

~~«5.16 Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει ότι πρέπει να συμπεριληφθεί στις διατάξεις του κανονισμού η ενίσχυση της συνεργασίας των αρχών με τις ενώσεις καταναλωτών και η δυνατότητα της αρμόδιας εθνικής αρχής να αναθέτει σε “άλλους φορείς” την παύση ή την απαγόρευση ενδοκοινοτικών παραβάσεων.»~~

Αιτιολογία

Δεν είναι αποδεκτό ένας οργανισμός που εκπροσωπεί ένα μέρος να καθίσταται υπεύθυνος για την παύση ή την απαγόρευση ενδοκοινοτικών παραβάσεων.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας:

Ψήφοι υπέρ: 38
 Ψήφοι κατά: 76
 Αποχές: 8